

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1325/05
26.05.2005. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Slobodana Dražića predsednika veća, Vlaste Jovanović, Jelene Borovac, mr Ljubice Jeremić i Biljane Dragojević, članova veća, u parnici tužioca AA koga zastupa punomoćnik AB advokat, protiv tužene VV koju zastupa punomoćnik GG advokat, radi razvoda braka i izdržavanja, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Šapcu Gž. br.2148/04 od 3. marta 2005. godine, u sednici održanoj 26.05.2005. godine, doneo je

P R E S U D U

PREINAČUJU SE presuda Okružnog suda u u Šapcu Gž. br.2148/04 od 3. marta 2005. godine i presuda Opštinskog suda u Loznici P.br.286/04 u stavu drugom izreke tako što se ODBIJA zahtev tužene da joj tužilac na ime doprinosa za izdržavanje plaća mesečno iznos od 400 Švajcarskih franaka u dinarskoj protivvrednosti po najpovoljnijem kursu po kojem banke u mestu plaćanja otkupljuju stranu valutu za period od 9.02. do 22.03.2004. godine KAO NEOSNOVAN, dok se u ostalom delu revizija tužioca ODBIJA kao neosnovana.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Loznici P.br.286/04 od 2.11.2004. godine, stavom prvim izreke razveden je brak tužioca i tužene zaključen dana 3.05.1973. godine pred matičarem mesne kancelarije ___ pod tekućim brojem 10 za 1973. godinu. Stavom drugim izreke obavezan je tužilac da tuženoj na ime doprinosa za izdržavanje plaća mesečno iznos od 400 švajcarskih franaka u dinarskoj protivvrednosti po najpovoljnijem kursu po kojem banke u mestu plaćanja otkupljuju stranu valutu počev od 9.02.2004. godine pa sve dok za to postoje zakonski uslovi ili dok se odlukom suda ne ukine ili izmeni, najkasnije do 10- og u mesecu za tekući mesec, a na ruke tuženoj, s tim što će dospete, a neisplaćene rate, platiti odjednom, u roku od 15 dana, od dana prijema presude pod pretnjom prinudnog izvršenja. Stavom trećim izreke odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Presudom Okružnog suda u Šapcu Gž.br.2148/04 od 3.marta 2005. godine, odbijena je kao neosnovana žalba tužioca i potvrđena je presuda Opštinskog suda u Loznici P.br.286/04 od 2. novembra 2004. godine u stavu drugom i trećem izreke.

Protiv pravnosnažne presude Okružnog suda u Šapcu u zakonskom roku izjavio je reviziju tužilac zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 386. ranije važećeg Zakona o parničnom postupku, koji se primenjuje na osnovu člana 491. stav 1. i 4. Zakona o parničnom postupku ("Službeni Glasnik RS" br.125/04) i u vezi člana 388. Zakona o braku i porodičnim odnosima Vrhovni sud je našao da revizija tužioca u odnosu na odluku o dosuđenom supružanskom izdržavanju za period od 9.02. do 22.03.2004. godine je osnovana dok u ostalom delu i za troškove nije osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju brak stranaka tužioca AA, rođenog __. godine i tužene VV, zaključen je __. godine. Međutim, faktička bračna zajednica stranaka trajala 30 godina, ona je prekinuta decembra 2003. godine. Iz ovog braka stranke imaju troje punoletne dece, koja žive u __. Tužilac živi i radi u __ i u 2002. godini neto plata mu je iznosila 54.833,10 __, poseduje nepokretnosti u __ (prema posedovnom listu broj), s druge strane, tužilja ne poseduje imovinu, domaćica je živi u zajedničkoj kući stranaka nikada nije radila, a veštačenjem je utvrđeno da zbog bolesti nije sposobna za privređivanje. Živi od penzije svoje majke.

Isto tako je utvrđeno, da tužena nije zlonamerno i bez opravdanog razloga napustila tužioca, a nije se ni grubo niti nedolično ponašala u bračnoj zajednici niti njen zahtev da joj se presudom kojom se brak razvodi dosudi izdržavanje na teret tužioca predstavlja očiglednu nepravdu za tužioca. Utvrđeno je i to da tužena nije zasnovala vanbračnu zajednicu.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja pravilno su nižestepeni sudovi primenili materijalno pravo odredbe člana 310. i 310 a. Zakona o braku i porodičnim odnosima kada su obavezali tužioca da tuženoj na ime izdržavanja plaća mesečno iznos od 400,00 švajcarskih franaka u dinarskoj protivvrednosti po najpovoljnijem kursu po kojem banke u mestu plaćanja, otkupljuju stranu valutu, jer je dosuđeni iznos utvrđen u skladu sa potrebama tužene i srazmeran mogućnostima tužioca, kako je to propisano odredbom člana 287. stav 1. i 288. stav 1. navedenog zakona, a nije utvrđeno da je tužena zlonamerno i bez opravdanog razloga napustila tužioca odnosno da se bez ozbiljnog povoda od strane tužioca grubo i nedolično ponašala u bračnoj zajednici niti da njen zahtev izdržavanje predstavlja očiglednu nepravdu za tužioca, da tuženoj, shodno odredbi člana 287. stav 2. i 288. stav 4. Zakona o braku i porodičnim odnosima, ne bi pripadalo pravo na izdržavanje, a tužilac iz prihoda koje ostvaruje u mogućnosti je da za izdržavanje tužene plaća dosuđeni iznos a da time ne ugrozi svoje lično

ostvaruje u mogućnosti je da za izdržavanje tužene prava dosuđen iznos, a da tako ne ugrozi svoje neno izdržavanje, pa navodi revizije da tuženj ne pripada pravo na izdržavanje nisu osnovani.

Međutim, pravo tužene na dosuđeno izdržavanje pripada joj od dana postavljanja zahteva za izdražavanje, a to je bilo podneskom od 22. 03.2004. godine, a ne od dana podnošenja tužbe za razvod braka kako su to pogrešno zaključili nižestepeni sudovi. Naime, izdržavanje prema članu 288. stav 1. Zakona o braku i porodičnim odnosima neobezbeđeni bračni drug ima pravo da zahteva da mu se presudom kojom se brak razvodi dosudi izdržavanje na teret drugog bračnog druga, znači, izdržavanje je u ovom slučaju jedna posledica razvoda braka, pa s toga dosuđeno izdržavanje teče od dana donošenja odluke o razvodu jer je opšte pravilo da se izdržavanje određuje pro futuro. Međutim, bračni drug može u brakorazvodnoj parnici postaviti i zahtev za izdržavanje, koje mu drugi bračni drug može dati za vreme trajanja braka po članu 287. navedenog zahteva i ovo izdržavanje može teći samo od dana stavljenog zahteva za izdržavanje. S toga, tuženj pripada pravo na izdržavanje od 22.03.2004. godine, a ne od 9.02.2004. godine, bez obzira što je i u tom periodu bila materijalno neobezbeđena odnosno nije imala dovoljno sredstava za izdržavanje.

U provedenom postupku nisu učinjene bitne povrede iz člana 354. stav 2. tačka 1, 11 i 14. Zakona o parničnom postupku, na koje se revizijom tužioca ukazuje, a ostalim navodima revizije se u suštini pobija utvrđeno činjenično stanje koje se prema izričitoj odredbi člana 385. stav 3. ZPP, revizijom ne može pobijati.

Sa ovih razloga Vrhovni sud je primenom člana 393. ZPP, odlučio kao u izreci.

Predsednik veća-sudija,

Slobodan Dražić, s.r.

Za tačnost otpravka

SŠ